

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

2^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 15 Ιανουαρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Νικόλαος Σαββίδης, Πρόεδρος, Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου - Εισηγήτρια και Κωνσταντίνος Κορομπέλης, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 08.12.2020 (ημερομηνία ανάρτησης στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)-Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1857/09.12.2020 του οικονομικού φορέα «...»

Κατά του ... και της υπ' αριθ. 225/2020 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου περί εγκρίσεως του 1^{ου} Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού για την εκτέλεση του έργου «Έργα βελτίωσης δικτύου ύδρευσης πόλεως ... με αντικατάσταση υφιστάμενων σωληνώσεων».

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ελισάβετ Αλαγιαλόγλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπό κρίση Προσφυγή της, η προσφεύγουσα επιδιώκει την ακύρωση της 225/2020 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου κατά το μέρος που, κατόπιν εγκρίσεως του Πρακτικού 1, αποκλείσθηκε από την διαγωνιστική διαδικασία, όπου αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος η εταιρία «...».

2. Επειδή, ο Δήμος ... με την Διακήρυξη με ΑΔΑΜ ... 2020-09-17 προκήρυξε δημόσιο ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό κάτω των ορίων με αντικείμενο «Έργα βελτίωσης δικτύου ύδρευσης πόλεως ... με αντικατάσταση υφιστάμενων σωληνώσεων», συνολικής προϋπολογισθείσης αξίας 423.387,10

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

ευρώ, πλέον ΦΠΑ και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Το πλήρες κείμενο της διακήρυξης δημοσιεύθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) στις 17.09.2020 και η Διακήρυξη καταχωρήθηκε στη διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ομοίως στις 17.09.2020 όπου έλαβε το Συστημικό Αριθμό .... Στον διαγωνισμό υπέβαλαν προσφορά τρεις (3) οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, η οποία έλαβε την δεύτερη θέση κατάταξης, προσφέροντας το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης μετά την προσφορά της εταιρίας «...», η οποία υπέβαλε την προσφορά με την μεγαλύτερη έκπτωση. Κατά το στάδιο δε αξιολόγησης των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, η Επιτροπή του Διαγωνισμού διαπίστωσε ότι το ΤΕΥΔ του οικονομικού φορέα «...» δεν διαθέτει έγκυρη ψηφιακή υπογραφή όπως και ότι το ΤΕΥΔ της προσφεύγουσας δεν έχει συμπληρωθεί ορθά στις παρ. α και γ) του Μέρους ΙΙ / Τμήμα Α του ΤΕΥΔ, συγκεκριμένα ότι δεν έχει συμπληρωθεί η κατάταξη Μ.Ε.Ε.Π. στην παρ. α) και κυρίως δεν έχουν συμπληρωθεί τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή στην αντίστοιχη τάξη του Μ.Ε.Ε.Π. Ως εκ τούτου αμφότερες οι συμμετέχουσες αποκλείστηκαν από την διαγωνιστική διαδικασία, όπου αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος η εταιρία «...».

3. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 363 του Ν. 4412/2016 ποσού 2.116,94 ευρώ (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...), το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 0.5% επί της προϋπολογισθείσας αξίας της δημοπρατούμενης σύμβασης.

4. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός ενόψει του αντικειμένου του (έργο), της προϋπολογισθείσας δαπάνης του ύψους 423.387,10 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ, ήτοι ανώτερης αξίας των 60.000 €, σύμφωνα με το άρθρο 345 παρ.1 του Ν.4412/2016, όπως και του χρόνου δημοσίευσης της διακήρυξης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4412/2016 και στη δικαιοδοσία της Α.Ε.Π.Π., και

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

συνεπώς παραδεκτώς κατά τούτο ασκείται η εν λόγω Προδικαστική Προσφυγή ενώπιον της Α.Ε.Π.Π.

5. Επειδή, η Προσφυγή έχει κατατεθεί εμπρόθεσμα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 παρ. 1 περ. γ) του ΠΔ 39/2017 και το άρθρο 361 παρ. 1 περ. γ) του Ν. 4412/2016, δοθέντος ότι η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ την προσβαλλόμενη απόφαση στις 30.11.2020, οπότε και έλαβε γνώση αυτής η προσφεύγουσα, και η υπόψη Προσφυγή ασκήθηκε στις 08.12.2020, ήτοι εντός της δεκαήμερης προθεσμίας προς τούτο.

6. Επειδή, το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας θεμελιώνεται στο γεγονός ότι αποκλείσθηκε από την διαγωνιστική διαδικασία, όπου η οικονομική προσφορά της έλαβε την δεύτερη θέση κατάταξης στον πίνακα μειοδοσίας, δοθέντος δε ότι η προσφορά της εταιρίας «...», η οποία έλαβε την δεύτερη θέση κατάταξης, ομοίως αποκλείσθηκε, η προσφεύγουσα δύνατο να αναδειχθεί προσωρινή ανάδοχος της δημοπρατούμενης σύμβασης, προσδοκία που ματαιώθηκε ένεκα της εσφαλμένης κατά τους ισχυρισμούς της κρίση της Επιτροπής Διαγωνισμού περί του αποκλεισμού της.

7. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου και τον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ προκύπτουν τα εξής πραγματικά περιστατικά : Η αναθέτουσα αρχή με το από 10.11.2020 και ώρα 11:39 π.μ. μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που απέστειλε μέσω του συστήματος «Επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού ζήτησε από τον προσφεύγοντα να διευκρινίσει την προσφορά του ως εξής : *«Παρακαλούμε όπως στείλετε εντός επτά (7) ημερών , διευκρίνηση - συμπλήρωση για το ΤΕΥΔ που υποβάλατε στον διαγωνισμό με Α/Α .... Η διευκρίνηση - συμπλήρωση θα αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή σας στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. Τα παραπάνω αναφέρονται στις κατευθυντήριες οδηγίες του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ., σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ»*. Στο αίτημα αυτό απάντησε ο προσφεύγων

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

αυθημερόν και συγκεκριμένα στις 16:09 μ.μ. ως εξής : «Σας ξανά υποβάλω το ΜΕΕΠ Πτυχίο και το ΤΕΥΔ του ... . Εάν χρειάζεστε επιπλέον πληροφορίες σας παρακαλώ να διευκρινίσετε ακριβώς την ζητάτε. Στο ΤΕΥΔ -Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα; Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα; γ) Αναφέρετε τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και, κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο 5: «Αρ. ΜΕΕΠ ... ΟΔΟΠΟΙΙΑ 2η, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ 2η, ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ 1η, ΛΙΜΕΝΙΚΑ Α1, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Α1» Η διευκρίνιση - συμπλήρωση που αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή μας στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. είναι νομός της Ελλάδος. Όλες οι επιχειρήσεις κατά τη αναθεώρηση ή την εγγραφή τους στο Μ.Ε.Ε.Π. υποχρεούνται με βάση τις διατάξεις του νόμου 2940/2001 (ΦΕΚ 180 τ.Α΄/06-08-2001), και ειδικότερα το Άρθρο 4 αυτού, να υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ (Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών) τα παρακάτω: 1. Συμπληρωμένο Έντυπο Τεχνικού Δελτίου (περιλαμβάνει και την Αίτηση Εγγραφής ...; Αναθεώρησης), καθώς και 2. Φάκελο Δικαιολογητικών, στον οποίο θα περιλαμβάνονται αριθμημένα και ταξινομημένα όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από το νόμο, τα προεδρικά διατάγματα, τις υπουργικές αποφάσεις και τις ερμηνευτικές εγκυκλίους που έχουν εκδοθεί. Εάν ζητάται όλα τα παραπάνω σας παρακαλώ να τα παραλάβετε από το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών - Τμήμα Δ15» και εν συνεχεία στις 16:27 ως εξής : «Σας ξανά υποβάλω το ΜΕΕΠ Πτυχίο και το ΤΕΥΔ του .... Εάν χρειάζεστε επιπλέον πληροφορίες σας παρακαλώ να διευκρινίσετε ακριβώς τι ζητάτε». Σε συνέχεια των παραπάνω μηνυμάτων του προσφεύγοντος, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στις 11.11.2020 και ώρα 12:55 απάντηση ότι : «Η διευκρίνιση – συμπλήρωση που ζητάμε είναι σαφής. Να διαβάσετε τις οδηγίες συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ». Επί του μηνύματος αυτού, ο προσφεύγων επανήλθε στις 12.11.2020 και ώρα 18:42 με την κάτωθι απάντηση : «Έχοντας υπόψη: Το παρ. 11 Κριτήριο Επιλογής της Περίληψης Διακήρυξης: «Όσον αφορά την ακαταλληλότητα για την άσκηση της

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

επαγγελματικής δραστηριότητας, οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα υποβάλλουν βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ στην κατηγορία ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ.» Πριν την ημερομηνία και ώρα λήξης της προθεσμίας υποβολής των προσφορών, 29/10/2020, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ. υπέβαλα στο ΕΣΗΔΗΣ το Πτυχίο ΜΕΕΠ με 1η Τάξη Υδραυλικά. Η μη νόμιμη απαίτησή σας να καταθέσω τα «δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή μου στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π. δεν αναφέρεται 1) στην Περίληψη Διακήρυξης, 2) στην Διακήρυξη και 3) στις οδηγίες του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ., σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ. Η Απόφαση 161/2016 με ΘΕΜΑ: Οδηγίες συμπλήρωσης για το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α 147) στην πρώτη παράγραφο αναφέρει ότι « Το ΤΕΥΔ συνίσταται σε Υπεύθυνη Δήλωση των οικονομικών φορέων προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, και αποτελεί προκαταρκτική απόδειξη ότι ο οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016. Στο ΤΕΥΔ που υπέβαλα στο ΕΣΗΔΗΣ, Μέρος ΙΙ, Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα δηλώνω (ΝΑΙ) ότι «ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο» και στην παρ. γ το [Αρ. ΜΕΕΠ ... ΟΔΟΠΟΙΙΑ 2η, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ 2η, ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ 1η, ΛΙΜΕΝΙΚΑ Α1, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Α1]. Εάν βάσει της Απόφασης 161/2016 με ΘΕΜΑ: Οδηγίες συμπλήρωσης για το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016 (Α 147); παρ. «3) Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από κάθε προσφέροντα ή υποψήφιο, σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλει όλα ή ορισμένα από τα απαιτούμενα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας» σας υποβάλω ΟΛΑ τα δικαιολογητικά στο ΕΣΗΔΗΣ». Ακολούθως, στις 16.11.2020 και ώρα 14:30 η αναθέτουσα αρχή, λαμβάνοντας υπόψιν το τελευταίο ως άνω μήνυμα του προσφεύγοντος, απέστειλε την εξής απάντηση : «1) Στις 03-11-2020 σας κοινοποιήθηκε ο Πίνακας Συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας, το οποίο την

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

ίδια μέρα αναρτήθηκε και στα συνημμένα του Διαγωνισμού. Παρόλα αυτά σας το στέλνουμε ξανά και σήμερα. 2) Στις 10-11-2020 σας ζητήθηκε διευκρίνιση - συμπλήρωση που θα αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή σας στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. Τα παραπάνω αναφέρονται στις κατευθυντήριες οδηγίες του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ., σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ. 3) Δεν σας ζητήθηκε η κατάθεση των δικαιολογητικών εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π., αλλά η συμπλήρωση αυτών στο ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τις οδηγίες του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ.. Όλα αυτά αναφέρονται στην κατευθυντήρια οδηγία 23 του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ., για την συμπλήρωση του ΤΕΥΔ. 4) Στην οδηγία αυτή αναφέρεται που θα πρέπει να συμπληρωθεί στο ΤΕΥΔ, ο επίσημος κατάλογος εγγραφής ή το πιστοποιητικό εγγραφής με τον οικείο αριθμό του. Στην οδηγία αυτή αναφέρεται επίσης το εδάφιο που πρέπει να γίνει η συμπλήρωση των δικαιολογητικών (όχι κατάθεση δικαιολογητικών), που βασίζεται η εγγραφή στον κατάλογο. Επομένως θα πρέπει να συμπληρώσετε ορθά τις παραγράφους α) και Γ) του Μέρους II / Τμήμα Α του ΤΕΥΔ σας (σελ.3), σύμφωνα με την οδηγία 23 του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ. 5) Δεν είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής η ορθή συμπλήρωση του ΤΕΥΔ από τους Οικονομικούς Φορείς. 6) Σε καμία περίπτωση, δεν είναι αρμοδιότητα και έργο της Επιτροπής, η αναζήτηση δικαιολογητικών των Οικονομικών Φορέων από Υπηρεσίες, όπως εσείς μας ζητήσατε να πράξουμε. Παρακαλούμε λοιπόν για την ορθή συμπλήρωση του ΤΕΥΔ». Τέλος, στις 22.11.2020 και ώρα 17:41 ο προσφεύγων υπέβαλε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ συμπληρωμένο το ΤΕΥΔ και απέστειλε το εξής μήνυμα : «Σας υποβάλω την συμπλήρωση του ΤΕΥΔ που αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή σας στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. Τα παραπάνω αναφέρονται στις κατευθυντήριες οδηγίες του Ε.Α.Α.ΔΗ.Σ.Υ., σχετικά με τον τρόπο συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ»

8. Επειδή, ο προσφεύγων βάλλει κατά της υπ'αριθ. 225/2020 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής του ... ισχυριζόμενος ότι παρανόμως αποκλείσθηκε

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

από την διαγωνιστική διαδικασία, υποστηρίζει δε ειδικότερα τα εξής : Στην προκειμένη περίπτωση, όλα τα πεδία του Τ.Ε.Υ.Δ., πλην της παραγράφου γ) του πεδίου Α του Μέρους ΙΙ του ΤΕΥΔ, είναι πλήρως συμπληρωμένα. Συγκεκριμένα, στο Μέρος ΙΙ: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα Α: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα, σελ 2-3 του Τ.Ε.Υ.Δ. ο προσφεύγων δηλώνει την απάντηση [ΝΑΙ] στο ερώτημα εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος σε επίσημο κατάλογο/Μητρώο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή διαθέτει ισοδύναμο πιστοποιητικό (π.χ. βάσει εθνικού συστήματος (προ)επιλογής) και στην επίμαχη παράγραφο γ), αναφορικά με την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο, αναγράφει τον Αριθμό Μητρώου κατά την εγγραφή του στο ΜΕΕΠ ως εξής : Αρ. ΜΕΕΠ ... ΟΔΟΠΟΙΙΑ 2η, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ 2η, ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ 1η, ΛΙΜΕΝΙΚΑ Α1, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Α1. Επιπλέον, έχει καταθέσει και ανεβάσει στο ΕΣΗΔΗΣ το Πτυχίο ΜΕΕΠ στον «Υποφάκελο Δικαιολογητικών» με την ονομασία «Participation_documents_Envelo_291020_signed». Ενόψει των ανωτέρω, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, Εάν, παρόλα αυτά, η αναθέτουσα αρχή διατηρούσε οποιαδήποτε ασάφεια από τη μη συμπλήρωση του συγκεκριμένου πεδίου του Τ.Ε.Υ.Δ. σχετικά με το Πτυχίο ΜΕΕΠ και δεδομένου ότι ο ίδιος δήλωσε ότι πληροί όλες τις απαιτήσεις προκειμένου να λάβει μέρος στο διαγωνισμό και να αναδειχθεί ανάδοχος της εν λόγω σύμβασης, θα έπρεπε να κληθεί να συμπληρώσει το πεδίο αυτό και επιπλέον της υπεύθυνη δήλωσης ότι έχει Πτυχίο ΜΕΕΠ (ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ 1^η), το οποίο έχει καταθέσει και ανεβάσει στον Υποφάκελο Δικαιολογητικών του ΕΣΗΔΗΣ. Αναφορικά δε με το από 10.11.2020 μήνυμα προς παροχή διευκρινίσεων που απέστειλε η αναθέτουσα αρχή, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, η απαίτηση της Επιτροπής Διαγωνισμού ότι η διευκρίνηση - συμπλήρωση θα αφορά τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή του στην αντίστοιχη τάξη Μ.Ε.Ε.Π. δεν προβλέπεται από την διακήρυξη, ζητήθηκε δε παρανόμως. Περαιτέρω, ο προσφεύγων επισημαίνει ότι το από 10.11.2020 αίτημα της αναθέτουσας αρχής διευκρινίστηκε μόλις στις 16.11.2020 οπότε η αναθέτουσα αρχή με μήνυμά της εξήγησε ότι : «3) Δεν σας ζητήθηκε η κατάθεση των δικαιολογητικών εγγραφής

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

στο Μ.Ε.Ε.Π., αλλά η συμπλήρωση αυτών στο ΤΕΥΔ». Κατόπιν της διευκρίνισης αυτής, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ορθώς στις 22.11.2020 υπέβαλε συμπληρωμένο ορθώς το ΤΕΥΔ του, αναφέροντας σε αυτό όλα τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή του στην αντίστοιχη τάξη του ΜΕΕΠ, σε κάθε δε περίπτωση υποστηρίζει ότι δεν κατόπιν της αποσαφήνισης του αιτήματος διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής δεν του δόθηκε εύλογος χρόνος για να αποστείλει το νέο ΤΕΥΔ του, αντιθέτως στις 18.11.2020, ήτοι μόλις μετά από δύο μέρες από την τελευταία διευκρινιστική απάντηση της αναθέτουσας αρχής (16.11.2020) η τελευταία έσπευσε να τον αποκλείσει από την διαγωνιστική διαδικασία. Κατ'επίκληση δε των διατάξεων του ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν δύνανται να αποκλείουν οικονομικούς φορείς λόγω μη συμπλήρωσης ή εσφαλμένης συμπλήρωσης από τους τελευταίους πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, τα οποία αφορούν σε στοιχεία που δεν συνδέονται με όρους της διακήρυξης/ αίτησης συμμετοχής, εφόσον το Τ.Ε.Υ.Δ. έχει υποβληθεί νομίμως, ως εν προκειμένω, Συνεπώς, στην κριθείσα περίπτωση, είναι δυνατή η συμπλήρωση του ΤΕΥΔ, αφού πρόκειται για νομίμως υποβληθέν δικαιολογητικό, η δε δυνατότητα της Αναθέτουσας Αρχής να καλέσει τον οικονομικό φορέα να προβεί στην απαιτούμενη συμπλήρωση καθίσταται υποχρεωτική, αφού επίκειται αποκλεισμός του. Ακόμη, ο προσφεύγων, αναφερόμενος ειδικά στην διάταξη του άρθρου 83 του ν. 4412/2016 σε συνδυασμό με τους όρους της διακήρυξης, υποστηρίζει ότι, σε κάθε περίπτωση, η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό, οι δε οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. Συνέπεια των ανωτέρω διατάξεων, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη πάσχει διότι η αναθέτουσα αρχή από πλάνη περί τα πράγματα διαπίστωσε ότι

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

δεν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις για την ανάδειξή του ως προσωρινού αναδόχου, σε κάθε δε περίπτωση είναι πλημμελώς αιτιολογημένη διότι η διοίκηση δεν προέβη σε ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων. Τέλος, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι ναι μεν η αναθέτουσα αρχή έχει διακριτική ευχέρεια κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, όμως σχετικά με την χορήγηση διοικητικής προθεσμίας για την παροχή διευκρινίσεων, ο νόμος δίνει στην διοικητική αρχή ευρύτατα περιθώρια, αφού καθορίζει μόνον τον ελάχιστο χρόνο [7 ημέρες] και όχι τον μέγιστο χρόνο της προθεσμίας αυτής. Εν προκειμένω, λόγω της ασαφούς διατύπωσης του μηνύματος της αναθέτουσας αρχής, κάτι που και η ίδια η αναθέτουσα αρχή παραδέχθηκε, αφού την 16.11.2020 απέστειλε νέο μήνυμα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, το οποίο διευκρινίζει τα από 10.11.2020 και 11.11.2020 ασαφή μηνύματα της ίδιας της διοίκησης, θα έπρεπε να χορηγηθεί περαιτέρω χρονικό διάστημα από την αναθέτουσα αρχή, ώστε, κατόπιν αποσαφήνισης του αιτήματός της, ο προσφεύγων να έχει ικανό χρόνο να απαντήσει.

9. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε με το με αριθ. πρωτ. 13529/21.12.2020 έγγραφό της τις απόψεις της επί της υπόψη Προσφυγής, με τις οποίες υποστηρίζει τα εξής : «Ο προσφεύγων κατέθεσε το ΤΕΥΔ χωρίς όμως να έχει συμπληρώσει την γ) περίπτωση του Μέρους ΙΙ. Α, όπου αφορά στην αναφορά των δικαιολογητικών όπου βασίζεται η εγγραφή ή η πιστοποίηση και, κατά περίπτωση, την κατάταξη στον επίσημο κατάλογο. Ως προς τις συμβάσεις έργων, οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, συμπληρώνουν την ένδειξη «ΝΑΙ», καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 20 του Ν. 3669/ 2008, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, η βεβαίωση εγγραφής στο ΜΕΕΠ, σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον μοναδικό, επί της παρούσης, εθνικό "επίσημο κατάλογο" που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 83 του Ν. 4412/ 2016 (ΕΑΑΔΗΣΥ Οδηγία 23). Κατά συνέπεια, μόνο εφόσον ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος κατά τα ανωτέρω σε επίσημο κατάλογο, συμπληρώνει, πέρα από την ένδειξη «ΝΑΙ» τα στοιχεία α έως ε που παρέχονται στο αμέσως ακόλουθο πεδίο. Άλλως συμπληρώνει την

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

ένδειξη «ΟΧΙ» και δεν συμπληρώνει τις ερωτήσεις που ακολουθούν στα στοιχεία α έως ε (ΕΑΑΔΗΣΥ Οδηγία 23). Στην ερώτηση υπό στοιχείο (γ) συμπληρώνονται τα δικαιολογητικά, στα οποία βασίζεται η εγγραφή στον κατάλογο, καθώς και η κατάταξη σε αυτόν (εφόσον προβλέπεται κατάταξη όπως π.χ. στο Μ.Ε.Ε.Π.). Ειδικά οι ημεδαπές εργοληπτικές επιχειρήσεις στην εν λόγω ερώτηση συμπληρώνουν τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή τους στην αντίστοιχη τάξη στο Μ.Ε.Ε.Π., σύμφωνα με τη σχετική Υπουργική Απόφαση (Υ.Α. Αριθ. Δ15/οικ/24298/28.07.2005 (Β' 1105)), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια απόφαση με αριθμ. Δ15/οικ/15658 (ΦΕΚ Β' 2300/16.09.2013) που καθορίζει τα απαιτούμενα, ανά τάξη, δικαιολογητικά εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π. και χορήγησης ενημερότητας πτυχίου. Ο προσφεύγων σύμφωνα, με το ΠΡΑΚΤΙΚΟ Ι, την Επιτροπή του Διαγωνισμού και το υποβαλλόμενο αρχικό ΤΕΥΔ, δεν είχε συμπληρώσει το πεδίο γ) του Μέρους ΙΙ. Α. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Η Ε.Δ. στις 10/11/2020, μέσω της επικοινωνίας, ζήτησε από τον προσφεύγων να συμπληρώσει το συγκεκριμένο πεδίο του ΤΕΥΔ σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την ανάρτησή του, δηλαδή έως τις 17/11/20. Ο δεύτερος όμως δεν προέβη στην συμπλήρωση του εντός της ανωτέρω προθεσμίας, αντιθέτως ζήτησε διευκρινήσεις από την Ε.Δ. και αναρτούσε εκ νέου το μη συμπληρωμένο ΤΕΥΔ και το ΜΕΕΠ, διότι κατά την άποψή μας, δεν είχε αντιληφθεί σε τι ενέργειες έπρεπε να προβεί. Στις 16/11/20, εντός προθεσμίας, μέσω της εσωτερικής επικοινωνίας, αναρτήθηκε διευκρίνιση από τον Πρόεδρο της επιτροπής. Η διευκρίνιση αυτή δεν αποτελεί νέο έγγραφο και κατ' επέκταση νέα προθεσμία για την συμπλήρωση του ΤΕΥΔ, όπως επικαλείται ο προσφεύγων, οπότε, εφόσον έως τις 17/11/20, τελική ημερομηνία συμπλήρωσης του ΤΕΥΔ, δεν είχε κατατεθεί τίποτα από τον προσφεύγοντα ορθώς αποκλείστηκε. Επιπλέον, η

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει ότι με το αίτημά της δεν ζήτησε την υποβολή νέων δικαιολογητικών, το οποίο δεν προβλέπεται από την διακήρυξη, παρά μόνον τη συμπλήρωση αυτών στο Μέρος II Α. γ), λαμβάνοντας δε υπόψιν την ισχύουσα νομοθεσία σε συνδυασμό με την Κατευθυντήρια Οδηγία 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, ορθώς δεν αξιολόγησε τα επιπλέον του ΤΕΥΔ δικαιολογητικά που υπέβαλε ο προσφεύγων. Ακόμα, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι, ακόμα κι αν το από 10.11.2020 μήνυμα της Επιτροπής Διαγωνισμού ήταν λακωνικό, από την διακήρυξη προκύπτει ρητά ότι στην παρούσα φάση του διαγωνισμού υποβάλλεται μόνο το ΤΕΥΔ συμπληρωμένο και σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες οδηγίες και την διευκρίνιση που έλαβε χώρα στις 16/11/20, άποψη της υπηρεσίας μας είναι ότι ο προσφεύγων είχε στην διάθεσή του μία μέρα ώστε να συμπληρώσει και να αναρτήσει το ΤΕΥΔ. Συνεπώς, κατά την άποψη της αναθέτουσας αρχής ορθώς κρίθηκε ο αποκλεισμός του προσφεύγοντος. Τέλος, όσον αφορά στον πίνακα συμμετεχόντων κατά σειρά μειοδοσίας, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι αυτός αναρτήθηκε στις 03.11.2020, οπότε οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας είναι αβάσιμοι.

10. Επειδή, με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 προβλέπονται τα εξής : Στο άρθρο 75 προβλέπεται ότι : «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν : α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή

εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος - μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α` ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο Παράρτημα αυτό. {...} 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας». Ακολούθως, στο άρθρο 79 παρ. 1 προβλέπεται ότι : «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84. {...} 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων «πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328», οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α` 30)».

11. Επειδή, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, στις διατάξεις του ν. 4412/2016 προβλέπονται τα εξής : Στο άρθρο 76 του νόμου προβλέπεται ότι : «1. Πέραν των οριζομένων στην παρ. 2 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν τα ακόλουθα: α) Στο Μ.Ε.ΕΠ. ή τα νομαρχιακά μητρώα, εγγράφονται οικονομικοί φορείς κατά κατηγορίες ή εξειδικευμένες επιχειρήσεις. {...} 3. Πέραν των οριζομένων στις παρ. 3, 4 και 5 του άρθρου 75, ειδικά για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, ισχύουν συμπληρωματικά τα ακόλουθα: α) Αν το έργο ανήκει σε μια κατηγορία του Μ.Ε.ΕΠ. κατά την παράγραφο 1 περίπτωση β`, η τάξη, στην οποία πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς, προσδιορίζεται από την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου τα ποσοστά των απρόβλεπτων δαπανών (απρόβλεπτα), όπως αυτά καθορίζονται στην περίπτωση α` της παρ. 3 του άρθρου 156, λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη. Αν το έργο ανήκει σε περισσότερες κατηγορίες του Μ.Ε.ΕΠ. κατά την παράγραφο 1 περίπτωση γ`, η τάξη για κάθε κατηγορία, στην οποία πρέπει να είναι εγγεγραμμένοι οι οικονομικοί φορείς, προσδιορίζεται από το αντίστοιχο μέρος της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται ανάλογα και για τις εξειδικευμένες επιχειρήσεις. Σε κάθε άλλη περίπτωση οικονομικοί φορείς, που αποδεικνύουν ότι καλύπτουν τα κριτήρια επιλογής μπορούν να συμμετέχουν». Ειδικά δε για τα Μητρώα Εργοληπτικών Επιχειρήσεων, κατόπιν παραπομπής από το άρθρο 80 του ν. 4412/2016, στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4412/2016 με τίτλο «Μητρώα» προβλέπεται ότι : «Τα σχετικά επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα καθώς και οι δηλώσεις και τα πιστοποιητικά που αντιστοιχούν σε κάθε κράτος μέλος είναι: ..[...] - στην Ελλάδα, το «Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων— ΜΕΕΠ» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθώς και τα νομαρχιακά μητρώα στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων έργων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

παρ. 1 του άρθρου 76 {...}». Περαιτέρω, με το άρθρο 83 του ν. 4412/2016 τίθενται τα γενικά χαρακτηριστικά λειτουργίας και κατάταξης στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων οικονομικών φορέων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών και ειδικότερα ορίζονται τα εξής : «1. Η λειτουργία όλων των επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των μελετητών, που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες εθνικές διατάξεις ή/και η πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου {...} 2. Οι προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, καθώς και οι προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α', προσαρμόζονται στις διατάξεις των άρθρων 73 έως 83. {...} 3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. 4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. 5. Η εγγραφή και κατάταξη στα Μ.Ε.Ε.Π., Μητρώο Μελετητών και Μητρώο Γραφείων Μελετών, και η κατοχή αντίστοιχου πτυχίου αποτελεί τεκμήριο τεχνικής καταλληλότητας γενικής εμπειρίας [στην καλούμενη τάξη και κατηγορία του αντίστοιχου Μητρώου]. 6. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους

καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, μπορεί να ζητείται πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε εγγεγραμμένο οικονομικό φορέα, όποτε πρόκειται να ανατεθεί μια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος-μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο. 7. Οι απαιτήσεις προσκόμισης αποδείξεων για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, που καλύπτονται από τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό, είναι σύμφωνες με το άρθρο 80, και, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 82. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους, δεν απαιτούνται άλλες αποδείξεις ή δηλώσεις, πλην εκείνων που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα. Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση πιστοποιητικού. Ενημερώνονται, σε ευλόγως σύντομο χρονικό διάστημα, για την απόφαση της αρχής που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης. {.....} 10. Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μετά από πρόταση των κατά περίπτωση αρμοδίων Υπουργών, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται θέματα για την κατάρτιση και λειτουργία επίσημων καταλόγων εγκεκριμένων οικονομικών φορέων, ιδίως δε η αρμόδια υπηρεσία τήρησής τους, οι ειδικότερες προϋποθέσεις, τα κριτήρια και οι διατυπώσεις εγγραφής και κατάταξης των οικονομικών φορέων σε αυτούς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων δικαιολογητικών, η διαδικασία τήρησης και ενημέρωσής τους και οι περιπτώσεις διαγραφής από αυτούς, ο χρόνος έναρξης της λειτουργίας τους είτε συνολικά είτε ανά κλάδο ή κατηγορία, η διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών καταλόγων με άλλα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και κάθε άλλο συναφές θέμα». Ακολούθως, με τις διατάξεις του άρθρου 118 του Ν. 4472/2017 ορίζεται ότι μέχρι την έναρξη λειτουργίας του ΜΗ.Τ.Ε. και των επιμέρους μητρώων που υπάγονται σε αυτό και αντιστοίχως μέχρι την έκδοση

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

του π.δ. της παρ. 20 της ως άνω διάταξης, οπότε το ΜΗ.Τ.Ε. (και τα επιμέρους προβλεπόμενα μητρώα αυτού) θα αποτελούν τα επαγγελματικά μητρώα της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ', του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016 και θα λειτουργούν και ως επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 80-110 του Ν. 3669/2008 (βλ. άρθρο 377 παρ. 31 του ν. 4412/2016). Εν συνεχεία, με το π.δ. 71/2019 (ΦΕΚ Α' 112/03.07.2019) θεσπίστηκαν τα μητρώα συντελεστών παραγωγής δημοσίων και ιδιωτικών έργων, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (ΜΗ.Τ.Ε) που προβλέπονται ως το άνω άρθρο 118. Ειδικότερα, με το άρθρο 40 του π.δ. 71/2019 προβλέπεται ότι : «1. Το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.) που προβλέπεται στην περίπτωση Β.1 της παρ. 11.α. του άρθρου 118 του ν. 4472/2017, τηρείται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με το άρθρο 41, διαρθρώνεται σε δύο Τμήματα (I και II) και επιτελεί δύο βασικές λειτουργίες, ήτοι: α) Το Τμήμα I αυτού αποτελεί, το επαγγελματικό μητρώο της παρ. 2 του άρθρου 75 και του Παραρτήματος ΧΙ', του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων, και αντικαθιστά από την έναρξη ισχύος του παρόντος π.δ/τος τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα ΧΙ' «Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων - ΜΕΕΠ» του ν. 4412/2016, καθώς και τα «νομαρχιακά μητρώα» στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων έργων, τροποποιώντας το αντιστοίχως, β) το Τμήμα II αυτού αποτελεί, τον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων του άρθρου 83 του ν. 4412/2016, όσον αφορά τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής κατά τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων. Το σχετικό πιστοποιητικό του Τμήματος II καλύπτει διατάξεις των άρθρων 73 έως 83 του ν. 4412/2016. 2. Για τη συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης δημοσίων έργων οι ημεδαπές επιχειρήσεις απαιτείται να είναι εγγεγραμμένες και στα δύο Τμήματα του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.), η δε σχετική βεβαίωση εγγραφής είναι ενιαία και για τα δύο Τμήματα,

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

διαρθρωνόμενη διακριτά ως προς το περιεχόμενό της για τα δύο αυτά Τμήματα» και με το άρθρο 65 παρ. 6 του π.δ. 71/2019 προβλέπεται ότι : «6. Οι βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ., καθώς και τα πτυχία εργοληπτών Δημοσίων Δασοτεχνικών Έργων που είναι σε ισχύ κατά την 3η Ιουλίου 2019 εξακολουθούν να ισχύουν έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του νομοθετικού πλαισίου που ίσχυε ως και τις 2 Ιουλίου 2019. Οι υποβαλλόμενες κατά το ανωτέρω χρονικό διάστημα αιτήσεις μεταβολών εξετάζονται με βάση το προϊσχύον νομοθετικό πλαίσιο. Μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας οι βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και τα πτυχία Εργοληπτών Δημοσίων Δασοτεχνικών Έργων παύουν να ισχύουν. Για το χρονικό διάστημα από την 3η Ιουλίου 2019 μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2020 εξακολουθεί να εκδίδεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα μέχρι την 3η Ιουλίου 2019, η ενημερότητα πτυχίου για εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι καταταγμένες στις τάξεις 3η έως 7η».

12. Επειδή, παρότι μετά την έναρξη ισχύος του π.δ. 71/2019 έπαψε η ισχύος των διατάξεων των άρθρων 80-110 του ν. 3669/2008, με την μεταβατική διάταξη του άρθρου 65 παρ. 6 του π.δ. 71/2019 διατηρούνται οι ισχύουσες βεβαιώσεις εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. έως την 31.12.2020, οι οποίες εκδόθηκαν δυνάμει των ως άνω καταργηθεισών διατάξεων. Συνεπώς, εξίσου κρίσιμα είναι τα οριζόμενα με τα άρθρα 80-110 του ν. 3669/2008, για όσες περιπτώσεις έχουν εκδοθεί οι σχετικές βεβαιώσεις του Μ.Ε.ΕΠ. έως 31.12.2020. Ειδικότερα, με τη διάταξη του άρθρου 80 του ν. 3669/2008 προβλέπεται ότι : «1. Την κατασκευή δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν ημεδαπές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.), καθώς και εργοληπτικές επιχειρήσεις κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.), σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις», περαιτέρω δε με τη διάταξη του άρθρου 96 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι : «1. Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις εγγράφονται και κατατάσσονται στο Μ.Ε.ΕΠ., σε ορισμένη τάξη ανά κατηγορία έργων, με αίτηση τους η οποία συντάσσεται σύμφωνα με υπόδειγμα που χορηγείται από την υπηρεσία. Η αίτηση συνοδεύεται από τα ακόλουθα

δικαιολογητικά και στοιχεία: {...} 3. {...}. Η έκδοση της βεβαίωσης, η αποστολή γνωστοποίησης και η παραλαβή σημειώνονται σε ειδικό βιβλίο που τηρείται στην Υπηρεσία. Η εγγραφή και κατάταξη της επιχείρησης ισχύει για όλες τις συνέπειες της από την ημέρα της παραλαβής της βεβαίωσης ή της άπρακτης λήξης της 10ήμερης Προθεσμίας» και τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 5 του ν. 3669/2008 προβλέπεται ότι : «5. Για τη συμμετοχή σε διαγωνισμούς δημοσίων έργων χορηγείται σε κάθε εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο Μ.Ε.ΕΠ. "ενημερότητα πτυχίου", η οποία, σε συνδυασμό με τη βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται από την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., συνιστά "επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών" κατά την έννοια του άρθρου 151 του παρόντος και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους διαγωνισμούς. Για την έκδοση και χορήγηση της "ενημερότητας πτυχίου" οι εργοληπτικές επιχειρήσεις υποβάλλουν σε τακτά χρονικά διαστήματα, στην υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ., τα δικαιολογητικά συμμετοχής τους σε διαγωνισμούς, όπως αυτά ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής τους, ο χρόνος ισχύος της "ενημερότητας πτυχίου", η διαδικασία ανανέωσης της, οι συνέπειες εκ της μη υποβολής της σε διαγωνισμό, ο χρόνος εφαρμογής του μέτρου και κάθε σχετικό θέμα, ορίζονται με την υπ` αριθμ. Δ15/οικ/24298/28.7.2005 ( ΦΕΚ 1105 Β`) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μπορεί να επανακαθορίζονται τα ανωτέρω στοιχεία».

13. Επειδή, με τους όρους της Διακήρυξης, η οποία θέτει το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, ορίζονται τα εξής : Στα άρθρα 22.Β. – 22.Δ με τίτλο «Κριτήρια επιλογής (22.Β – 22.Δ)» ορίζεται ότι : « 22.Β. Καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, απαιτείται οι οικονομικοί φορείς να είναι εγγεγραμμένοι στο σχετικό επαγγελματικό μητρώο που τηρείται στο κράτος εγκατάστασής τους. Ειδικά οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (Μ.Ε.ΕΠ.) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα στην κατηγορία/-ιες έργου του άρθρου 21 της παρούσας, όπως αυτό ισχύει κατά τα αναλυτικά οριζόμενα στο Π.Δ. 71/ 2019, ιδίως κατά τη μεταβατική περίοδο εφαρμογής του Μητρώου Εργοληπτικών Επιχειρήσεων Δημοσίων Έργων (ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε.) (αρ. 65). Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης απαιτείται να είναι εγγεγραμμένοι στα Μητρώα του παραρτήματος ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. 22.Γ. Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια. Ισχύει η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια που ορίζεται στο άρθρο 100 του ν.3669/2008 ανά κατηγορία και τάξη ΜΕΕΠ αντίστοιχη με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης. Ειδικά οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει. 22.Δ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα. Οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να πληρούν τις απαιτήσεις τεχνικής ικανότητας που ορίζονται στο άρθρο 100 του Ν.3669/2008, ανά κατηγορία και τάξη Μ.Ε.Ε.Π. αντίστοιχη με την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης. - Για τους οικονομικούς φορείς από κράτη, στα οποία δεν τηρούνται επίσημοι κατάλογοι αναγνωρισμένων εργοληπτών, απαιτούνται όλα τα στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι έχουν εκτελέσει έργα παρόμοια με το δημοπρατούμενο από ποσοτική και ποιοτική άποψη». Εν συνεχεία, στο άρθρο 23 με τίτλο : «Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής» ορίζεται ότι : «23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας». Εν συνεχεία στην παράγραφο 23.3 της

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

διακήρυξης σχετικά με τα δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α. ορίζονται τα εξής : «Ο προσωρινός ανάδοχος, κατόπιν σχετικής ηλεκτρονικής πρόσκλησης από την αναθέτουσα αρχή, υποβάλλει τα ακόλουθα δικαιολογητικά, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 4.2 της παρούσας: Για την απόδειξη της μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22Α ο προσωρινός ανάδοχος υποβάλλει αντίστοιχα τα παρακάτω δικαιολογητικά: (α) για την παράγραφο Α.1 του άρθρου 22 της παρούσας: απόσπασμα του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους-μέλους ή της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του {...} (β) για την παράγραφο Α.2 του άρθρου 22: πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, περί του ότι έχουν εκπληρωθεί οι υποχρεώσεις του οικονομικού φορέα, όσον αφορά στην καταβολή φόρων (φορολογική ενημερότητα) και στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης (ασφαλιστική ενημερότητα) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του κράτους εγκατάστασης ή την ελληνική νομοθεσία αντίστοιχα, που να είναι εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής του, άλλως, στην περίπτωση που δεν αναφέρεται σε αυτό χρόνος ισχύος, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του {...} (ββ) για την παράγραφο Α.2Α του άρθρου 22: πιστοποιητικό από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού της Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του, από το οποίο να προκύπτουν οι πράξεις επιβολής προστίμου που έχουν εκδοθεί σε βάρος του οικονομικού φορέα σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προσφοράς. Μέχρι να καταστεί εφικτή η έκδοση του ανωτέρω πιστοποιητικού, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα, χωρίς να απαιτείται επίσημη δήλωση του ΣΕΠΕ σχετικά με την έκδοση του πιστοποιητικού. (γ) για την παράγραφο Α.4(β) του άρθρου 22: πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

οικείου κράτους - μέλους ή χώρας, που να έχει εκδοθεί έως τρεις (3) μήνες πριν από την υποβολή του. Για τους οικονομικούς φορείς που είναι εγκαταστημένοι ή εκτελούν έργα στην Ελλάδα το πιστοποιητικό ότι δεν τελούν υπό πτώχευση, , πτωχευτικό συμβιβασμό, αναγκαστική διαχείριση, δεν έχουν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης εκδίδεται από το αρμόδιο πρωτοδικείο της έδρας του οικονομικού φορέα. Το πιστοποιητικό ότι το νομικό πρόσωπο δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση με δικαστική απόφαση εκδίδεται από το οικείο Πρωτοδικείο της έδρας του οικονομικού φορέα, το δε πιστοποιητικό ότι δεν έχει τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση των εταίρων εκδίδεται από το Γ.Ε.Μ.Η., σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ως κάθε φορά ισχύουν. Ειδικά η μη αναστολή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του οικονομικού φορέα, για τους εγκατεστημένους στην Ελλάδα οικονομικούς φορείς, αποδεικνύεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων. (δ) {.....} (ε) Για τις λοιπές περιπτώσεις της παραγράφου Α.4 του άρθρου 22100, υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του προσφέροντος ότι δεν συντρέχουν στο πρόσωπό του οι οριζόμενοι λόγοι αποκλεισμού. Ειδικά για την περίπτωση θ της παραγράφου Α.4 του άρθρου 22, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ. υποβάλλονται πιστοποιητικά χορηγούμενα από τα αρμόδια επιμελητήρια και φορείς (ΤΕΕ, ΓΕΩΤΕΕ, ΕΕΤΕΜ) από τα οποία αποδεικνύεται ότι τα πρόσωπα με βεβαίωση του Μ.Ε.Κ. που στελεχώνουν την εργοληπτική επιχείρηση, δεν έχουν διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα». Εν συνεχεία, στις παραγράφους 23.4 – 23.6 της διακήρυξης σχετικά με την απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής ορίζονται τα εξής : «23.4. Δικαιολογητικά απόδειξης καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 22.Β (α) Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ελλάδα υποβάλλουν βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ στην κατηγορία ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ. (β) Οι προσφέροντες που είναι εγκατεστημένοι σε λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσκομίζουν τις δηλώσεις και πιστοποιητικά που περιγράφονται στο Παράρτημα ΧΙ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. (γ) Οι προσφέροντες

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ) ή σε τρίτες χώρες που έχουν υπογράψει και κυρώσει τη ΣΔΣ, στο βαθμό που η υπό ανάθεση δημόσια σύμβαση καλύπτεται από τα Παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ένωση Προσαρτήματος Ι της ως άνω Συμφωνίας, ή σε τρίτες χώρες που δεν εμπίπτουν στην προηγούμενη περίπτωση και έχουν συνάψει διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες με την Ένωση σε θέματα διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, προσκομίζουν πιστοποιητικό αντίστοιχου επαγγελματικού ή εμπορικού μητρώου. Στην περίπτωση που χώρα δεν τηρεί τέτοιο μητρώο, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση ή, στα κράτη - μέλη ή στις χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας ότι δεν τηρείται τέτοιο μητρώο και ότι ασκεί τη δραστηριότητα του άρθρου 21 της παρούσας. Τα ως άνω δικαιολογητικά υπό α), β) και γ) γίνονται αποδεκτά, εφόσον έχουν εκδοθεί έως τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες πριν από την υποβολή τους, εκτός αν σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις αυτών φέρουν συγκεκριμένο χρόνο ισχύος 23.5. Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π: • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Γ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος Ι του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Σε κάθε περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του άρθρου 22.Γ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα

ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος I του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016 , ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Γ απαίτηση. Ειδικά, για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ανεκτέλεστου υπολοίπου εργολαβικών συμβάσεων: • με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει ή • με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή υπεργολαβίας) και αναφορά για το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά έργο και το συνολικό ανεκτέλεστο, για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου κατά τις κείμενες διατάξεις (β) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής, εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου . (γ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης κατά τα ανωτέρω, υποβάλλουν ως δικαιολογητικά ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος I του Παραρτήματος XII του 23.6. Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: (α) για τις εγγεγραμμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις στο Μ.Ε.Ε.Π. • είτε από τη βεβαίωση εγγραφής στο Μ.Ε.Ε.Π, η οποία αποτελεί τεκμήριο των πληροφοριών που περιέχει • είτε, στην περίπτωση που οι απαιτήσεις του άρθρου 22.Δ δεν καλύπτονται από τη βεβαίωση εγγραφής, με την υποβολή ενός ή περισσότερων από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII (Αποδεικτικά μέσα για τα κριτήρια επιλογής) του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016 109 ανάλογα με την τιθέμενη στο άρθρο 22.Δ απαίτηση. Σε κάθε

περίπτωση, η βεβαίωση εγγραφής μπορεί να υποβάλλεται για την απόδειξη μόνο ορισμένων απαιτήσεων τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του άρθρου 22.Δ, ενώ για την απόδειξη των λοιπών απαιτήσεων μπορούν να προσκομίζονται ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016. (β) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, μπορούν να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 83 ν. 4412/2016 και στην παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου . (γ) Οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς που δεν είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό από οργανισμούς πιστοποίησης κατά τα ανωτέρω, υποβάλλουν ως δικαιολογητικά ένα ή περισσότερα από τα αποδεικτικά μέσα που προβλέπονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του ν. 4412/2016». Τέλος, στην παράγραφο 23.9 της διακήρυξης σε σχέση με την εγγραφή των οικονομικών φορέων σε επίσημους καταλόγους ορίζονται τα εξής : «23.9. Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων (α) Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016, μπορούν να υποβάλλουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό, που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο πιστοποιητικό εγγραφής τους. (β) Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι στο Μ.Ε.ΕΠ. εφόσον υποβάλλουν «Ενημερότητα Πτυχίου» εν ισχύ, απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των δικαιολογητικών: - απόσπασμα ποινικού μητρώου του άρθρου 23.3.(α) της παρούσας για τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο εργοληπτικής επιχείρησης. Για τα λοιπά μέλη του Δ.Σ της εταιρείας, θα πρέπει να υποβληθεί αυτοτελώς απόσπασμα ποινικού μητρώου, καθόσον τα πρόσωπα αυτά δεν καλύπτονται από την Ενημερότητα Πτυχίου. - φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα του άρθρου 23.3.(β) της παρούσας. - τα πιστοποιητικά από το αρμόδιο Πρωτοδικείο και το ΓΕΜΗ του άρθρου 23.3.(γ) της παρούσας υπό την προϋπόθεση όμως ότι καλύπτονται πλήρως (όλες οι προβλεπόμενες περιπτώσεις) από την Ενημερότητα Πτυχίου. - το πιστοποιητικό από το αρμόδιο επιμελητήριο όσον αφορά το λόγο αποκλεισμού του άρθρου 22. Α.4. (θ) - το πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής για την ονομαστικοποίηση των μετοχών του άρθρου 23.3. (στ). - τα αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης της εργοληπτικής επιχείρησης. Σε περίπτωση που κάποιο από τα ανωτέρω δικαιολογητικά έχει λήξει, προσκομίζεται το σχετικό δικαιολογητικό εν ισχύ. Εφόσον στην Ενημερότητα Πτυχίου δεν αναφέρεται ρητά ότι τα στελέχη του πτυχίου του προσφέροντα είναι ασφαλιστικώς ενήμερα στο ΕΤΑΑ- ΤΣΜΕΔΕ, ο προσφέρων προσκομίζει επιπλέον της Ενημερότητας Πτυχίου, ασφαλιστική ενημερότητα για τα στελέχη αυτά». Τέλος, στο άρθρο 9 της διακήρυξης προβλέπεται αναφορικά με την δυνατότητα συμπλήρωσης - αποσαφήνισης πληροφοριών και δικαιολογητικών ότι : «Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, να καλέσει τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής τους προσφοράς, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 13 της υπ' αρ. 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή⁴³, δεν λαμβάνεται υπόψη».

14. Επειδή, από την ανωτέρω νομοθεσία σε συνδυασμό με τους όρους της Διακήρυξης προκύπτει ότι, στο στάδιο αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής των διαγωνιζομένων ισχύει ο κανόνας της προαπόδειξης, κατ' εφαρμογή του οποίου οι διαγωνιζόμενοι καλούνται μέσω της συμπλήρωσης και υποβολής του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, το οποίο συνιστά προκαταρκτική υπεύθυνη δήλωση, να αποδεικνύουν τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού και την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ανάλογα με το αντικείμενο της υπό ανάθεσης σύμβασης, χωρίς περαιτέρω υποχρέωση υποβολής των αντίστοιχων αποδεικτικών εγγράφων. Τούτο υπαγορεύεται από τη φύση του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ ως ουσιώδους δικαιολογητικού συμμετοχής, το οποίο επέχει θέση υπευθύνου δηλώσεως με τις συνέπειες του Ν. 1599/1986, και λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται στην διακήρυξη και στην κείμενη νομοθεσία. Συνεπώς, δεν είναι επιτρεπτή η υποκατάστασή του από άλλα στοιχεία της προσφοράς του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα. Κατ' επιταγή της νομοθεσίας αυτής, η αναθέτουσα αρχή με τους όρους της επίμαχης διακήρυξης δεν απαιτεί, εντός του φακέλου δικαιολογητικών συμμετοχής-τεχνικής προσφοράς, να υποβάλλονται, πέραν του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, και τα λοιπά αποδεικτικά έγγραφα περί μη συνδρομής των λόγων αποκλεισμού και περί πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, διότι με τον τρόπο αυτόν θα παρακάμπτονταν ο κανόνας της προαπόδειξης που εισάγει ο ν. 4412/2016 και θα προκαλούνταν πρόσθετο διοικητικό βάρος στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Μάλιστα, κατά την νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, έχει κριθεί ότι στον ως άνω σκοπό θα αντέκειτο η εκ των πραγμάτων διαμόρφωση υποχρέωσης των αναθετουσών αρχών, προκειμένου να διαπιστώσουν την

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

συμμόρφωση της προσφοράς προς τους όρους της διακήρυξης, να ελέγχουν, πλην του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, και αυτοβούλως υποβαλλόμενα δικαιολογητικά ή στοιχεία των υποχρεωτικώς μεν υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και εγγράφων, πλην όμως μη απαιτούμενων κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού (ΔΕφΑθ 188/2018, ΔΕφΘεσ/νίκης 166/2018). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την με αριθ. 23/2018 Κατευθυντήρια Οδηγία της ΕΑΑΔΗΣΥ, όπου προβλέπεται ότι εάν οι διαγωνιζόμενοι οικονομικοί φορείς υποβάλουν αυτοβούλως στον φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», πέραν του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, ένα ή περισσότερα από τα σχετικά πιστοποιητικά/δικαιολογητικά, η εν λόγω υποβολή δεν αποτελεί λόγο απόρριψης της προσφοράς και αποκλεισμού τους, καθότι η αναθέτουσα αρχή δέον να μην ελέγχει τα εν λόγω δικαιολογητικά στην παρούσα φάση του διαγωνισμού. Περαιτέρω, από την ισχύουσα νομοθεσία σε συνδυασμό με τους όρους της διακήρυξης προκύπτει ότι ειδικά σε σχέση με τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, κατά το στάδιο της προαπόδειξης, οι διαγωνιζόμενοι καλούνται να αποδεικνύουν αυτά μέσω της υποβολής και συμπλήρωσης του εντύπου ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ. Ειδικά στην περίπτωση της δημοπρατούμενης σύμβασης έργου, το δικαίωμα συμμετοχής των διαγωνιζομένων και η πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής αποδεικνύονται μέσω της εγγραφής τους στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. ή στο Μ.Ε.ΕΠ., για το μεταβατικό χρονικό διάστημα που ορίζεται με την διάταξη του άρθρου 65 παρ. 6 του π.δ. 71/2029, καθένα από τα οποία, άλλοτε αυτοτελώς και άλλοτε σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τον κατά νόμο εθνικό επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Η εγγραφή στο ΜΗ.Ε.Ε.Δ.Ε. ή το ΜΕΕΠ, αυτοτελώς ή/και σε συνδυασμό με την ενημερότητα πτυχίου, συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής, τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό και απαλλάσσει τις εργοληπτικές επιχειρήσεις από την υποχρέωση να καταθέτουν τα επιμέρους δικαιολογητικά στους δημόσιους διαγωνισμούς.

15. Επειδή, περαιτέρω, με την διάταξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 προβλέπονται αναφορικά με την συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών

και δικαιολογητικών τα εξής : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014, μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. {...} 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις υποπαραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς». Αναλόγως, στο άρθρο 9 της Διακήρυξης με τίτλο «Συμπλήρωση – αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» ορίζεται ότι : «Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών, να καλέσει τους οικονομικούς φορείς, μέσω της λειτουργικότητας της “Επικοινωνίας” του υποσυστήματος να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής τους προσφοράς, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 102 και 103 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 13 της υπ' αρ. 117384/26-10-2017 Κ.Υ.Α. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη».

16. Επειδή, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση για το άρθρο 102 του Ν.4412/2016, με τις εν λόγω διατάξεις για τη Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) εισάγεται ρύθμιση η οποία εξυπηρετεί στη διάσωση προσφορών οι οποίες πάσχουν από πρόδηλα σφάλματα ή επουσιώδεις παραλείψεις. Με τις παραγράφους 1, 2 και 3 δίδεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να καλεί τους προσφέροντες/υποψηφίους κατά τη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, η δυνατότητα συμπλήρωσης/διευκρίνισης που παρέχεται αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωσης και δεν επιτρέπεται να άγει σε μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή νέων εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο στην διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

17. Επειδή, σύμφωνα με πάγια νομολογία, ενόψει της αρχής της τυπικότητας που διέπει τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να καλεί τους προμηθευτές να συμπληρώσουν τα νομίμως, καταρχήν, υποβληθέντα δικαιολογητικά ή να παρέχουν σχετικές διευκρινίσεις και όχι να αναπληρώσουν μη υποβληθέντα ή μη νομίμως υποβληθέντα δικαιολογητικά (ΣτΕ 2454/09, ΕΑ ΣτΕ 457, 364/09, 738/09, 180/09, 567/08, 3075/08, 307/07, ΔΕφΑθ 271/2011).

18. Επειδή, από την εξέταση των στοιχείων του φακέλου και ειδικότερα από την ηλεκτρονική αλληλογραφία μεταξύ αναθέτουσας αρχής και προσφεύγοντος σχετικά με την διευκρίνιση της προσφοράς του τελευταίου, όπως η σχετική αλληλογραφία αναλυτικά εκτίθεται στην σκέψη 7 της παρούσας, προκύπτει κατ'αρχήν ότι το από 10.11.2020 αίτημα της αναθέτουσας αρχής με το οποίο ζητείται να διευκρινίσει/συμπληρώσει τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή του στην αντίστοιχη τάξη του ΜΕΕΠ διατυπώνεται ασαφώς κατά το μέρος που η αναθέτουσα αρχή δεν αναφέρεται ρητώς στο πεδίο του ΤΕΥΔ που κατά την εκτίμησή της ο προσφεύγων παρέλειψε να συμπληρώσει ορθώς, ούτε όμως διατυπώνει ξεκάθαρα την παράλειψη του προσφεύγοντος να συμπληρώσει το συγκεκριμένο πεδίο κατά το ορθόν με την αναφορά σε αυτό των δικαιολογητικών στα οποία στηρίχθηκε η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ, παρά μόνον διατυπώνει γενικόλογα το αίτημά της ο προσφεύγων να διευκρινίσει/συμπληρώσει τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή του στην αντίστοιχη τάξη του ΜΕΕΠ. Τούτων δοθέντων, εύλογα ο προσφεύγων αντιλήφθηκε εσφαλμένα το αίτημα της αναθέτουσας αρχής, αντλώντας την πεποίθηση ότι η αναθέτουσα αρχή του ζητά να προσκομίσει τα συγκεκριμένα δικαιολογητικά, όπως τούτο συνάγεται από το περιεχόμενο της από 10.11.2020 και ώρα 16:09 απάντησής του, όπου ο προσφεύγων παραπέμπει την αναθέτουσα αρχή στο Υπουργείο Υποδομών-Μεταφορών στο Τμήμα Δ15, για να παραλάβει τα σχετικά δικαιολογητικά. Λαμβάνοντας υπόψιν την ως άνω απάντηση του προσφεύγοντος, προφανώς αντιλαμβανόμενη ότι ο τελευταίος δεν αντιλήφθηκε ορθώς το περιεχόμενο του από 10.11.2020 αιτήματος

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

διευκρίνισης, η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στις 11.11.2020 νέο μήνυμα προς τον προσφεύγοντα ότι η διευκρίνιση-συμπλήρωση που ζητά είναι σαφής, χωρίς όμως να επιχειρήσει να διατυπώσει με μεγαλύτερη σαφήνεια ή να διευκρινίσει περαιτέρω το αίτημά της. Γι'αυτό άλλωστε και με το από 12.11.2020 απαντητικό μήνυμά του ο προσφεύγων εμμένει κατ'ουσίαν στην ίδια απάντηση ότι στο ΤΕΥΔ που προσκόμισε αναγράφει ότι είναι εγγεγραμμένος στο ΜΕΕΠ με Α.Μ. ... στις κατηγορίες 2^η ΟΔΟΠΟΙΙΑ, 2^η ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ, 1^η ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ, Α1 ΛΙΜΕΝΙΚΑ, Α1 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ, ότι ανήρτησε εξ'αρχής στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ το Πτυχίο ΜΕΕΠ του και ότι, κατά τους όρους της διακήρυξης, είναι μη νόμιμη η απαίτηση της αναθέτουσας αρχής να του ζητά να καταθέσει τα δικαιολογητικά στα οποία βασίζεται η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ, σε κάθε δε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψιν το δικαίωμα της αναθέτουσας αρχής να ζητά σε οποιοδήποτε σημείο της διαδικασίας από τους διαγωνιζόμενους να υποβάλλουν ορισμένα δικαιολογητικά, ο προσφεύγων υπέβαλε όλα τα οικεία δικαιολογητικά στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ. Εν τέλει, κατόπιν της τελευταίας αυτής απάντησης του προσφεύγοντα, η αναθέτουσα αρχή με το από 16.11.2020 μήνυμά της για πρώτη φορά αποσαφηνίζει το αίτημά της προς τον προσφεύγοντα, αναφέροντας ρητώς ότι δεν του ζητήθηκε η κατάθεση των δικαιολογητικών εγγραφής στο ΜΕΕΠ, αλλά η συμπλήρωση αυτών στο ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΑΑΔΗΣΥ, παραπέμποντας στην Οδηγία 23 αυτής, και επισημαίνοντας ότι, κατά τα εκεί οριζόμενα, υποδεικνύεται το εδάφιο του ΤΕΥΔ όπου πρέπει να γίνει η συμπλήρωση (και όχι κατάθεση) των δικαιολογητικών, στα οποία βασίζεται η εγγραφή στο ΜΕΕΠ, συνεπώς δε ζητά ρητώς πλέον από τον προσφεύγοντα να συμπληρώσει ορθά τις παραγράφους α) και γ) του Μέρους ΙΙ/Τμήμα Α του ΤΕΥΔ, σύμφωνα με τις οδηγίες της ΕΑΑΔΗΣΥ. Εκ των ανωτέρω εναργώς προκύπτει ότι μόνον με το τελευταίο από 16.11.2020 μήνυμά της η αναθέτουσα αρχή αναφέρθηκε ρητώς στην κατά την κρίση της πλημμέλεια της προσφοράς του προσφεύγοντα να μην αναγράψει στο ΤΕΥΔ του τα δικαιολογητικά στα οποία στηρίχθηκε η εγγραφή του στο ΜΕΕΠ, και όχι να μην καταθέσει αυτά, ζητώντας από αυτόν συγκεκριμένα

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

πλέον να συμπληρώσει ορθώς τα πεδία α) και γ) του Μέρους ΙΙ τα οποία αφορούν στην οικεία παράλειψη. Κατόπιν δε της αποσαφήνισης του αιτήματος της αναθέτουσας αρχής με το από 16.11.2020 μήνυμά της, ο προσφεύγων εντός προθεσμίας 7 ημέρων, και συγκεκριμένα στις 22.11.2020 υπέβαλε εκ νέου συμπληρωμένα κατά το ορθόν τα ως άνω πεδία του ΤΕΥΔ του. Παρόλα αυτά, η αναθέτουσα αρχή δεν έλαβε υπόψιν της το συμπληρωμένο ΤΕΥΔ που προσκόμισε ο προσφεύγων, διότι, ήδη από τις 18.11.2020, ήτοι μετά την πάροδο μίας ημέρας από την λήξη της 7ήμερης προθεσμίας για την παροχή διευκρινίσεων, η οποία (προθεσμία), κατά τους ισχυρισμούς της, εκκίνησε από το πρώτο αίτημά της στις 10.11.2020, η αναθέτουσα αρχή απέκλεισε τον προσφεύγοντα καθότι, έως την καταληκτική για εκείνην προθεσμία (17.11.2020), αυτός δεν είχε συμπληρώσει κατά το ορθόν το ΤΕΥΔ του. Όμως, ο ισχυρισμός αυτός της αναθέτουσας αρχής απορρίπτεται ως αβάσιμος, και τούτο διότι, από την εκτίμηση του συνόλου των στοιχείων του φακέλου, εναργώς προκύπτει ότι η διατυπωθείσα στο από 10.11.2020 αίτημα της αναθέτουσας αρχής ασάφεια σχετικά με την διευκρίνιση της προσφοράς του προσφεύγοντα αποκαταστάθηκε από την ίδια μόλις στην απάντηση που απέστειλε στον προσφεύγοντα στις 16.11.2020, προηγουμένως δε, βασίμως προκύπτει ότι ο προσφεύγων ουδόλως είχε αντιληφθεί την πραγματική έννοια του αιτήματος διευκρίνισης/συμπλήρωσης, το οποίο πράγματι ήταν κατ'αρχήν ασαφές. Υπό το πρίσμα αυτό, καθίσταται αντιληπτό ότι η αυστηρότητα της εφαρμογής της διακήρυξης προϋποθέτει τη σαφήνεια και την ορθή διατύπωση των ζητούμενων από αυτήν όπως και ότι η παραβίαση ασαφών ή αμφίσημων όρων δεν οδηγεί αναγκαστικά στον αποκλεισμό των διαγωνιζομένων. Και τούτο διότι η ερμηνεία των όρων και των εγγράφων της διαγωνιστικής διαδικασίας δεν μπορεί να γίνεται εις βάρος του καλόπιστου διαγωνιζομένου, εφόσον η Διοίκηση ήταν αυτή που όφειλε να εκφραστεί σαφέστερα (ΕφΑΘ 1959/1970 Αρμ. 1970 σελ. 1111, Εφθεσ 501/1987 ΕΔημΕργ 1990/1, σελ. 84, Α. Τάχος, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, εκδ. θ', σελ. 776). Υπό άλλη διατύπωση, δηλαδή, τυχόν ασάφειες ή πλημμέλειες των εγγράφων του διαγωνισμού δεν μπορούν να ερμηνεύονται εις βάρος των διαγωνιζομένων και να οδηγούν άνευ άλλου

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

τίνος στον αποκλεισμό τους, γιατί κάτι τέτοιο αντιμάχεται τις αρχές του ανταγωνισμού και της παροχής ίσων ευκαιριών. Τουναντίον, αποτελεί πανθομολογούμενη κρίση ότι θα πρέπει να παρέχεται και σε αυτούς οι οποίοι βλάπτονται από την ασάφεια ή την πλημμύεια της διακήρυξης, η δυνατότητα να συμπληρώσουν την τυχόν ελαττωματική προσφορά τους (Ε.Α. ΣΤΕ 423/2011, 424/2011, 425/2011). Τούτων δοθέντων, στην κριθείσα περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψιν ότι η ασάφεια του αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, την οποία συνομολογεί και η ίδια με τις απόψεις της, αποκαταστάθηκε το πρώτον με το από 16.11.2020 απαντητικό έγγραφό της, όπου για πρώτη φορά διατυπώνεται ξεκάθαρα ότι η ζητούμενη διευκρίνιση αφορά στο περιεχόμενο του ΤΕΥΔ που υπέβαλε ο προσφεύγων και επίσης για πρώτη φορά ρητώς αναφέρεται τι ακριβώς ζητά η αναθέτουσα αρχή από τον προσφεύγοντα να συμπληρώσει σε αυτό, όφειλε η αναθέτουσα αρχή να παράσχει επιπλέον προθεσμία στον προσφεύγοντα για να συμπληρώσει το ΤΕΥΔ του, άλλως να θεωρήσει από η 7ήμερη προς τούτο προθεσμία εκκινεί από το χρονικό σημείο που αποσαφήνισε το αίτημά της, ήτοι από τις 16.11.2020, δεχόμενη ως εκ τούτου ως εμπροθέσμως υποβληθέν το συμπληρωμένο ΤΕΥΔ που υποβλήθηκε στις 22.11.2020. Σε κάθε δε περίπτωση, στα από 10.11.2020 και 11.11.2020 απαντητικά μηνύματά του ο προσφεύγων, έστω και αντιλαμβανόμενος εσφαλμένως το αίτημα της αναθέτουσας αρχής, προσδιορίζει τα δικαιολογητικά στα οποία στηρίχθηκε για την εγγραφή του στο ΜΕΕΠ, αναφέροντας ότι αυτά συνιστούν τα δικαιολογητικά που βάσει των διατάξεων του νόμου 2940/2001 (ΦΕΚ 180 τ.Α΄/06-08-2001), και ειδικότερα του άρθρου 4 αυτού, υποχρεούνται οι εργοληπτικές επιχειρήσεις να υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία τήρησης του ΜΕΕΠ (Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελματιών), ήτοι 1. Συμπληρωμένο Έντυπο Τεχνικού Δελτίου (περιλαμβάνει και την Αίτηση Εγγραφής ...; Αναθεώρησης), καθώς και 2. Φάκελο Δικαιολογητικών, στον οποίο θα περιλαμβάνονται αριθμημένα και ταξινομημένα όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από το νόμο, τα προεδρικά διατάγματα, τις υπουργικές αποφάσεις και τις ερμηνευτικές εγκυκλίους που έχουν εκδοθεί. Επιπλέον, στο ΤΕΥΔ του αναγράφει ρητώς ότι

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

είναι εγγεγραμμένος στο ΜΕΕΠ με Αρ. ..., για τις εξής κατηγορίες : ΟΔΟΠΟΙΙΑ 2η, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ 2η, ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ 1η, ΛΙΜΕΝΙΚΑ Α1, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ-ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ Α1, απαντά καταφατικά στο ερώτημα εάν πληροί όλα τα ζητούμενα κριτήρια επιλογής και στο Μέρος IV, πεδίο Α «Καταλληλότητα», στο ερώτημα εάν ο οικονομικός φορέας είναι εγγεγραμμένος στα σχετικά επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στην Ελλάδα ή στο κράτος μέλος εγκατάστασής του, αναγράφει τον Αρ. εγγραφής του στο ΜΕΕΠ : Αρ. ... και παραπέμπει στην σχετική ηλεκτρονική διεύθυνση για την ανεύρεση αυτού : www.ypexd15.gr. Συνεπώς, ενόψει των παραπάνω στοιχείων, γίνεται κατ'αρχήν δεκτό ότι αναθέτουσα αρχή δύνατο να αναζητήσει αυτεπαγγέλτως το πιστοποιητικό εγγραφής του προσφεύγοντος στο ΜΕΕΠ, στο σώμα του οποίου αναγράφονται όλα τα δικαιολογητικά στα οποία στηρίζεται η εγγραφή του, σε κάθε δε περίπτωση, υπό τα δεδομένα τούτα δεν δικαιολογείται ο αποκλεισμός του προσφεύγοντα ένεκα μη συμπλήρωσης των οικείων πεδίων του ΤΕΥΔ.

19. Επειδή, ως εκ τούτου, η υπόψη Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

20. Επειδή, σε συνέχεια της προηγούμενης σκέψης, πρέπει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., ποσού 2.116,94 ευρώ, να του επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 225/2020 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου περί εγκρίσεως του 1ου Πρακτικού της Επιτροπής Διαγωνισμού για την εκτέλεση του έργου «Έργα βελτίωσης δικτύου ύδρευσης πόλεως ... με αντικατάσταση υφιστάμενων σωληνώσεων», κατά το μέρος που αποκλείσθηκε ο προσφεύγων και ως εκ τούτου αναδείχθηκε προσωρινός ανάδοχος του προκηρυχθέντος διαγωνισμού η «...».

Αριθμός Απόφασης: 234 / 2021

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του προσκομισθέντος παραβόλου ποσού 2.116,94 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 15 Ιανουαρίου 2021 και εκδόθηκε στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη στις 04 Φεβρουαρίου 2021.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Νικόλαος Σ. Σαββίδης

Αλεξάνδρα Κ. Παπαχρήστου